[1965 ఎస్ సి ర్ (1) 287]

శంకర్లాల్ కచ్రాభాయ్ మరియు ఇతరులు

వర్సెస్

స్టేట్ ఆఫ్ గుజరాత్

(సుబ్బారావు, కె.షా, జె.సి.సి.ఆర్.ఐ, ఎస్.ఎం.)

భారతీయ శిక్షాస్మృతి (చట్టం 45 ఆఫ్ 1860), సెక్షన్ 34, 301 మరియు 302 - సెక్షన్ 34 లో "క్రిమినల్ యాక్ట్" యొక్క పరిధి, దీని అర్థం.

మృతుడిని చంపాలనే ఉద్దేశ్యంతో నలుగురు వ్యక్తులు కాల్పులు జరిపినా, అతను వేరొకరిని అనే తప్పుడు భావనతో వారు భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 302 ప్రకారం నేరానికి పాల్పడినట్లు తేలితే, సెక్షన్ 34 ప్రకారం, మరొకరిని చంపాలనే వారి ఉమ్మడి ఉద్దేశ్యం కోసం మృతుడిని చంపిన కేసు అవుతుంది. వారిని దోషులుగా నిర్ధారించడానికి కోడ్ లోని సెక్షన్ 301ను ప్రయోగించాల్సిన అవసరం లేదు. వాస్తవానికి ఆ సెక్షన్ కేవలం మరణానికి కారణమయ్యే ఉద్దేశం లేని, మరణానికి కారణమయ్యే ఉద్దేశం లేని కేసులకు మాత్రమే వర్తిస్తుంది. [291D-E, H; 292A-B].

బరేంద్ర కుమార్ ఘోష్ వర్సెస్ చక్రవర్తి, ఎల్.ఆర్.52 ఐ.ఎ.40, మహబూబ్ షా వర్సెస్ కింగ్ చక్రవర్తి, ఎల్.ఆర్.

క్రిమినల్ అప్పీలేట్ పరిధి: క్రిమినల్ అప్పీల్ నెంబరు 191 ఆఫ్ 1962.

గుజరాత్ హైకోర్టు 1961 క్రిమినల్ అప్పీల్ నెంబరు 426లో 1962 ఏప్రిల్ 9, 10, 12 తేదీల్లో ఇచ్చిన తీర్పు, ఉత్తర్వులపై ప్రత్యేక సెలవు ద్వారా అప్పీల్.

పిటిషనర్ల తరఫున ఎ.ఎస్.ఆర్.చారి, ఆర్.ఎ.గాగ్రాట్.

ప్రతిస్పందకుని తరఫున హెచ్.ఆర్.ఖన్నా, ఆర్.హెచ్.ధేబర్, బి.ఆర్.జి.కె.ఆచార్.

హైకోర్టు తీర్పును వెలువరచినది సుబ్బారావు జె.

స్పెషల్ లీవ్ ద్వారా చేసిన ఈ అప్పీలు భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 34, 301ల నిర్మాణంపై ఆసక్తికరమైన ప్రశ్నను లేవనెత్తుతోంది.

మెహసానా సెషన్స్ కోర్టులో 1 నుంచి 10, 12 మంది నిందితులుగా ఉన్నారు. ఈ కేసును ఇలా చెప్పవచ్చు: ఐథోర్ గ్రామంలో కడ్వా పాటిదార్లకు చెందిన 300 ఇళ్లు, లెవా పాటిదార్లకు చెందిన 15 నుంచి 20 ఇళ్లు ఉన్నాయి. 1961 జనవరి 16న రాత్రి 8 గంటల సమయంలో గిరిధర్ శంకర్ కు చెందిన పాన్ షాప్ క్యాబిన్ ఉన్న చౌక్ కు లెవా పాటిదార్లు అయిన ఏడుగురు వ్యక్తులు వచ్చారు. రామ భూప్తా, లఖా మాధ, హీరా పుంజా, జేతా నగర్, పురుషోత్తం ప్రభువా, మనోర్ మాధా, గోవాశివ అనే ఏడుగురు వ్యక్తులు ఉన్నారు. అదే సమయంలో 12 మంది నిందితులు కూడా అక్కడికి వచ్చారు. నిందితులు 1 నుంచి 6 మంది వద్ద మూజు లోడింగ్ గన్ ఉంది. నిందితుడు 7, 8, 11, 12 మందిపై కర్రలు ఉన్నాయి. నిందితులు 9, 10 మంది ధారియాలతో దాడి చేశారు. 1 నుంచి 4 మంది నిందితులు తుపాకులు పేల్చగా, రామ భూప్తా కిందపడి గిర్ధర్ క్యాబిన్ డోర్ దగ్గర పడి చనిపోయాడు. నిందితులు 5, 6 తమ తుపాకులను కాల్చారు మరియు లఖా మాధవాలు గాయపడ్డారు. నిందితుడు నేను మళ్లీ తుపాకీతో కాల్పులు జరిపాను మరియు జెథా నాగర్ కు గాయాలయ్యాయి. నిందితులు 5, 6 మళ్లీ కాల్పులు జరపడంతో హీరాపుంజాకు గాయాలయ్యాయి. 7 నుంచి 12 మంది నిందితులు 1 నుంచి 6 మందిని రెచ్చగొట్టి వీరందరినీ చంపేస్తున్నారు. ఇతర నిర్దిష్ట చర్యలను కొంతమంది నిందితులకు అప్పగించారు. 1 నుంచి 4 మంది నిందితులు జరిపిన కాల్పుల్లో రమా భూప్తా చనిపోయాడని, 5, 6 నిందితులు జరిపిన కాల్పుల్లో లఖా మాధా గాయపడ్డాడని, 1వ నిందితులు జరిపిన కాల్పుల్లో జేతా నగర్ గాయపడిందని, 5, 6 నిందితులు జరిపిన కాల్పుల్లో హీరా పుంజా గాయపడ్డారని, 12 మంది నిందితులు లఖాకు కర్రలు తగులబెట్టారని, 8 మంది నిందితులు పరశోత్తం ప్రభుపై గాయాలపాలయ్యారని సెషన్స్ జడ్జ్ అభిప్రాయపడింది. 12 మంది నిందితులు చట్టవిరుద్ధమైన సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేశారని, అయితే వారి ఉమ్మడి ఉద్దేశం రామ భూప్తాను చంపడం కాదని, చౌక్ లో లేని మాధను మాత్రమే చంపడం అని సెషన్స్ జడ్జి అభిప్రాయపడ్డారు. భారత శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 302, సెక్షన్ 149 ప్రకారం నిందితులందరినీ నిర్దోషులుగా ప్రకటించి, ఐపీసీ సెక్షన్ 302 కింద 4, సెక్షన్ 34 కింద నిందితులను

దోషులుగా నిర్ధారించి జీవిత ఖైదు, రూ.2 వేల చొప్పున జరిమానా విధించారు. హీరా పుంజా, ఇతరులకు గాయాలు కలిగించినందుకు భారత శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 324, సెక్షన్ 149 కింద నిందితులందరినీ దోషులుగా తేల్చింది. 5 నుంచి 12 మంది నిందితులకు ఐపీసీ సెక్షన్ 326, సెక్షన్ 34, సెక్షన్ 324, సెక్షన్ 149, సెక్షన్ 148 కింద వివిధ కాలాల జైలుశిక్ష, జరిమానా విధించారు. నిందితులు తమకు విధించిన శిక్షలు, శిక్షలపై వేర్వేరు అప్పీళ్లకు మొగ్గుచూపగా, భారత శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 302, సెక్షన్ 149 ప్రకారం 5 నుంచి 12 మంది నిందితులను నిర్దోషులుగా విడుదల చేయడంపై గుజరాత్ ప్రభుత్వం అప్పీళ్లు దాఖలు చేసింది. నిందితులందరికీ విధించిన శిక్షలను పెంచాలని గుజరాత్ ప్రభుత్వం క్రిమినల్ రివిజన్ దాఖలు చేసింది, అయితే భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 302, సెక్షన్ 149 ప్రకారం మొదటి నిందితుడిని 4కు చేర్చడంపై ఎటువంటి అప్పీలు దాఖలు చేయలేదు. ఐపీసీ సెక్షన్ 302, సెక్షన్ 301, 34 ప్రకారం నిందితులను 4గా పేర్కొంటూ వారికి విధించిన యావజ్జీవ కారాగార శిక్షను హైకోర్టు ధృవీకరించినా వారికి విధించిన జరిమానాను కొట్టివేసింది. మిగతా నిందితులైన 5 నుంచి 12 మంది నిందితులకు ఐపీసీ సెక్షన్ 301, 34, సెక్షన్ 302, సెక్షన్ 149 కింద శిక్షలు ఖరారు చేశారు. దీంతో హైకోర్టు నిందితులందరికీ యావజ్జీవ కారాగార శిక్ష విధించింది.

ఇండియన్ పెనల్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 34, సెక్షన్ 301 ప్రకారం 1 నుంచి 4వ సెక్షన్ 302 నిందితులకు విధించిన శిక్షను పక్కన పెడితే ప్రధాన నేరాలకు సంబంధించి నిందితులందరికీ శిక్ష పడాల్సి ఉంటుంది. పైన పేర్కొన్న సెక్షన్ల కింద 1 నుంచి 4 మంది నిందితులకు శిక్ష ఖరారైతే, మిగతా నిందితులు దాఖలు చేసిన అప్పీలు విఫలం అవుతుందనేది కూడా నిర్వివాదాంశం. అందువల్ల భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని 34, 301 సెక్షన్ల కింద 1 నుంచి 4వ నిందితుడికి శిక్ష విధించడం సరైనదేనా అన్నది ప్రశ్న.

అప్పీలులో పిటిషనర్ల తరఫు న్యాయవాది శ్రీ చారి వాదిస్తూ, భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 302, సెక్షన్ 34 ప్రకారం 1 నుండి 4వ నిందితుడిని శిక్షించలేమని, రాముడిని చంపాలనే ఉమ్మడి ఉద్దేశం లేనందున, అతను మద్బా అనే పొరపాటుతో రాముడు చంపబడ్డాడని వాదించాడు. నిందితుల్లో ఎవరో ఒకరు చేసిన అమిస్టేక్, బహుశా నిందితుల "సాధారణతను పెంపొందించడానికి"

కాకపోవచ్చు అనే వాదనలు ఉన్నాయి. భారత శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 301లోని నిబంధనలను ఈ కేసు పరిస్థితుల్లో అమలు చేయలేమని ఆయన వాదించారు.

పండిత న్యాయవాది వాదనను అభినందించడానికి ఈ దశలో హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును సరిగ్గా గమనించడం సౌకర్యవంతంగా ఉంటుంది. నిందితుల ఉమ్మడి ఉద్దేశం మాధను చంపడమేనని, 1 నుంచి 4 సార్లు రాముడిపై కాల్పులు జరిపాడని, రాముడు మాధుడు ధరించే దుస్తులను పోలిన దుస్తులు ధరించాడని, అందువల్ల రాముడు మధుడు అనే తప్పుడు నమ్మకంతో రాముడిపై కాల్పులు జరిపాడని హైకోర్టు గుర్తించింది. భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 34 ఇలా ఉంది.

> ఒక క్రిమినల్ చర్యను చాలా మంది చేసినప్పుడు, అందరి ఉమ్మడి ఉద్దేశ్యాన్ని కొనసాగించడానికి, అటువంటి ప్రతి ఒక్కరూ ఆ చర్యకు బాధ్యత వహిస్తారు.

అనేక కేసుల్లో సెక్షన్ 34ను న్యాయవిచారణకు గురిచేశారు. "అందరి ఉమ్మడి ఉద్దేశ్యాన్ని ముందుకు తీసుకెళ్లడం" అనే పదం అసలు విభాగంలో లేదు, కానీ 1870 చట్టం XXVII యొక్క S. 1 ద్వారా సెక్షన్ లో చేర్చబడింది. బరేంద్ర కుమార్ ఘోష్ వర్సెస్ చక్రవర్తి (1) లోని జ్యుడీషియల్ కమిటీ ఈ సెక్షన్ లో "క్రిమినల్ యాక్ట్" అనే పదాన్ని ఈ విధంగా నిర్వచించింది:

> "క్రిమినల్ యాక్ట్ అంటే ఒక వ్యక్తి దేనికైనా దారితీసే ఉమ్మడి నేర ప్రవర్తన.
>
> (1) (1924) ఐ.ఎల్.ఆర్. 52 క్యాలరీ 197 (పి.సి.) : ఎల్.ఆర్. 52 ఐ.ఎ. 40
>
> ఇదంతా తనంతటతానుగా చేస్తే 290 శిక్షార్హమే అవుతుంది, అంటే క్రిమినల్ నేరం."

మహబూబ్ షా వర్సెస్ కింగ్ ఎంపెరర్ (1) జ్యుడీషియల్ కమిటీ ఈ క్రింది షరతులను విధించింది:

> సెక్షన్ 34 సహాయాన్ని విజయవంతంగా పొందాలంటే, అందరి ఉమ్మడి ఉద్దేశ్యాన్ని కొనసాగించడానికి నిందితుల్లో ఒకరు చేసిన నేరపూరిత చర్యను చూపించాలి. ఇది చూపిస్తే, నేరం యొక్క బాధ్యతను ఏ వ్యక్తిపైనైనా అదే విధంగా విధించవచ్చు, అదే విధంగా ఆ చర్యను అతను మాత్రమే చేశాడు. ఈ సూత్రం కాబట్టి, ఈ సెక్షన్ యొక్క అర్థంలో ఉమ్మడి

ఉద్దేశం ముందస్తు ప్రణాళికను సూచిస్తుందని, ఈ సెక్షన్ ను వర్తింపజేసే నేరానికి నిందితులను దోషిగా నిర్ధారించడానికి, క్రిమినల్ చర్య ముందస్తు ప్రణాళిక ప్రకారమే జరిగిందని రుజువు చేయాలని వారి లార్డ్ షిప్ లకు స్పష్టమవుతుంది. తరచుగా గమనించినట్లుగా, ఒక వ్యక్తి యొక్క ఉద్దేశ్యాన్ని నిరూపించడానికి ప్రత్యక్ష సాక్ష్యాలను సేకరించడం కష్టం, అసాధ్యం కాదు; చాలా సందర్భాలలో అతని చర్య లేదా ప్రవర్తన లేదా కేసు యొక్క ఇతర సంబంధిత పరిస్థితుల నుండి దీనిని అంచనా వేయాలి."

అందువల్ల భారత శిక్షాస్మృతిలోని 34వ సెక్షన్ లో పేర్కొన్న నేరపూరిత చర్య ఒకరి కంటే ఎక్కువ మంది వ్యక్తుల చర్య ఫలితమేనని స్పష్టమవుతోంది. ఒకవేళ ఈ ఫలితాన్ని ఉమ్మడి ఉద్దేశ్యానికి అనుగుణంగా సాధించినట్లయితే, ప్రతి వ్యక్తీ తనంతట తాను చేసినట్లుగా ఫలితానికి బాధ్యత వహిస్తాడు. "ఉమ్మడి ఉద్దేశ్యం యొక్క కొనసాగింపులో" వ్యక్తీకరణ యొక్క అర్థం ఏమిటి అనేది ప్రశ్న. అందువలన "పురోగతి" అనే పదానికి "పురోగతి లేదా ప్రోత్సాహం" అని అర్థం. ఒకవేళ నలుగురు వ్యక్తులకు A కిల్ ఎ అనే ఉమ్మడి ఉద్దేశ్యం ఉన్నట్లయితే, దానిని నెరవేర్చడానికి వారు ఆ డిజైన్ యొక్క ప్రమోషన్ లేదా ప్రమోషన్ లో అనేక చర్యలు చేయవలసి ఉంటుంది. ఏదో ఒక విధంగా ఈ విషయాన్ని స్పష్టం చేస్తుంది. ఓ ఇంట్లో దొరికిన ఎను చంపాలని నలుగురు వ్యక్తులు భావించారు. వారంతా వివిధ మార్గాల్లో పాల్గొంటారు. వారిలో ఒకడు ఇంట్లోకి ప్రవేశించడానికి ప్రయత్నించాడు, కాని సెంట్రీ అడ్డుకుంటాడు మరియు అతను సెంట్రీని కాల్చాడు. Aని చంపాలనేది సాధారణ ఉద్దేశం అయినప్పటికీ, సెంట్రీ యొక్క షూటింగ్ పైన పేర్కొన్న సాధారణ ప్రేరణకు కొనసాగింపుగా ఉంటుంది. అంటే 34 వర్తిస్తుంది. మరో ఉదాహరణ తీసుకోండి. బాధితురాలు సాధారణంగా నిద్రపోయే గదిలోకి నిందితుల్లో ఒకరు ప్రవేశిస్తే, బాధితురాలు కాకుండా మరొకరు ఆ గదిలో పడుకుంటే, పొరపాటున అతన్ని కాల్చి చంపుతారు. తప్పుడు వ్యక్తిని కాల్చడం సాధారణ ఉద్దేశ్యానికి కొనసాగింపు, కాబట్టి ఎస్. 34 వర్తిస్తుంది. ఉదాహరణ యొక్క మూడవ వైవిధ్యాన్ని తీసుకోండి . బాధితురాలికి అచ్చం తనని పోలిన కవల సోదరుడు ఉంటాడని, అనుకున్న బాధితుడిని కాల్చి చంపే బాధ్యతను అప్పగించిన నిందితుడు పొరపాటున కవల సోదరుడిని కాల్చి చంపుతాడు. కవల సోదరుడిని కాల్చి చంపడం కూడా ఉమ్మడి ఉద్దేశ్యానికి కొనసాగింపుగా ఉంది.

ఇక్కడ కూడా 34 వర్తిస్తుంది. ఒకవేళ ఆ విషయాన్ని అంగీకరిస్తే, అస్తిత్వం అనే తప్పుడు అభిప్రాయంతో మరొకరిని చంపడం బాధితురాలిని చంపాలనే ఉమ్మడి ఉద్దేశానికి కొనసాగింపుగా ఎందుకు ఉండదని మనకు ఎటువంటి సమర్థన కనిపించడం లేదు. నిందితులు రాముని మాధ అని ఊహించి కాల్పులు జరుపుతున్నప్పుడు, వారు ఖచ్చితంగా మాధను చంపాలనే ఉమ్మడి ఉద్దేశ్యాన్ని కొనసాగించడానికి నేరపూరితమైన చర్యకు పాల్పడ్డారు. వారు మాధపై కాల్పులు జరుపుతున్నారని భావించి రాముడిని చంపారు. మిస్టర్ చారి వాదిస్తాడు, నిందితుల్లో ఒకరు చేసిన తప్పు ఒక ఉమ్మడి ఉద్దేశ్యాన్ని కొనసాగించడంలో ఎలా అవుతుంది? ఎందుకంటే అమిస్టాక్ కు పాల్పడటం అనేది సామాన్య ఉద్దేశంలో భాగం కాదని చెబుతారు. అయితే మనం ఎత్తిచూపినట్లు పొరపాటు చేయడం సాధారణ భావనలో భాగమేనా అనేది ప్రశ్న కాదు, కానీ అది సాధారణ ఉద్దేశ్యాన్ని కొనసాగించడంలో జరిగిందా అనేది ప్రశ్న. ఒకవేళ నిందితుల్లో ఒకడు తన వ్యక్తిగత పగ తీర్చుకోవడానికి Aని చంపడం మరియు ఒకవేళ Bని చంపడం అనేది సాధారణ ఉద్దేశ్యం అయితే, ఇతరులను నిర్మాణాత్మకంగా విశ్వసనీయంగా మార్చగల సాధారణ ఉద్దేశ్యాన్ని కొనసాగించడం సాధ్యం కాదు. కానీ, మరోపక్క అతను బిని చంపితే, అతను ఎ అని నమ్మి చంపితే, బిని చంపడం సాధారణ ఉద్దేశ్యానికి కొనసాగింపు అని మనం ఎటువంటి అసంబద్ధతను చూడలేము. అందువలన, భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని 301వ సెక్షన్ సహాయం లేకుండా, రాముడిపై 1 నుండి 4 వరకు కాల్పులు జరిపినప్పుడల్లా వారు మాధను చంపాలనే తమ ఉమ్మడి ఉద్దేశ్యంతో అతనిపై కాల్పులు జరిపారని మేము భావిస్తున్నాము.

ఇప్పుడు మనం భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 301 యొక్క ప్రభావాన్ని చూద్దాం. సెక్షన్ 301 ఇలా ఉంది.

> "ఒక వ్యక్తి, తాను కోరుకున్న లేదా మరణానికి కారణమయ్యే అవకాశం ఉందని తెలిసిన ఏదైనా చేయడం ద్వారా, అతను ఉద్దేశించని లేదా తనకు తెలియకుండా ఏదైనా వ్యక్తి మరణానికి కారణమైతే, నేరస్థుడు చేసిన నేరపూరిత హత్య తాను అనుకున్న లేదా తనకు తెలిసిన వ్యక్తి మరణానికి కారణమై ఉంటే అది ఏ వర్ణనలో ఉండేదో వివరిస్తుంది. కారణం అయ్యే అవకాశం ఉంది."

ఈ విభాగం భిన్నమైన పరిస్థితిని వివరిస్తుంది. ఇది ఆంగ్ల రచయితలు దురుద్దేశం యొక్క బదిలీ సిద్ధాంతం లేదా ప్రేరణ యొక్క పరివర్తన సిద్ధాంతంగా వర్ణించబడింది. సెక్షన్ ప్రకారం A Bని చంపాలని అనుకున్నట్లయితే, Cని చంపాలని అనుకుంటే, అతడు తన మరణానికి కారణమయ్యే అవకాశం లేదని లేదా తనకు తెలియదని భావించినట్లయితే, Cని చంపే ఉద్దేశం చట్టప్రకారం అతనికి ఆపాదించబడుతుంది. ఒకవేళ A తన షాట్ ని B వద్ద లక్ష్యంగా చేసుకున్నట్లయితే, కానీ B షాట్ పరిధిని దాటి వెళ్లడం వల్ల లేదా షాట్ మార్కును కోల్పోయి, S. 301 కింద, కనుచూపు మేరలో లేదా కనిపించకుండా మరొక వ్యక్తి Cని తాకడం వల్ల, A అతడిని చంపాలనే ఉద్దేశ్యంతో Cని కొట్టినట్లుగా భావించబడుతుంది. గమనించాల్సిన విషయం ఏమిటంటే, ఇండియన్ పెనల్ కోడ్ ఎ లోని సెక్షన్ 301ను అమలు చేయడానికి మరణానికి కారణమయ్యే ఉద్దేశం లేదా ఈ షరతును పాటించని తక్షణ సందర్భంలో C.In మరణానికి కారణమయ్యే అవకాశం ఉందనే జ్ఞానం ఉండకూడదు. తన గుర్తింపును తప్పుగా అర్థం చేసుకుని హత్య చేయాలనే ఉద్దేశంతో నిందితుడు ఫలానా వ్యక్తిపై కాల్పులు జరిపాడు. అలాంటప్పుడు భారత శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 299, 300లోని అంశాలన్నీ పాటించాలి. సాయం.. భారత శిక్షాస్మృతిలోని 301 సెక్షన్ అవసరం లేదు. అందువల్ల ప్రస్తుత కేసుకు భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 301 వర్తించదని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము.

పైన పేర్కొన్న కారణాల వల్ల నిందితులందరూ ఇండియన్ పెనల్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 302, సెక్షన్ 34 ప్రకారం బాధ్యులని మేము భావిస్తున్నాము. మనం ఈ నిర్ధారణకు వస్తే, ఈ అప్పీలులో మరే ఇతర అంశం తలెత్తదని అంగీకరించవచ్చు.

అప్పీల్ విఫలమై కొట్టివేయబడుతుంది.

అప్పీల్ కొట్టివేత..